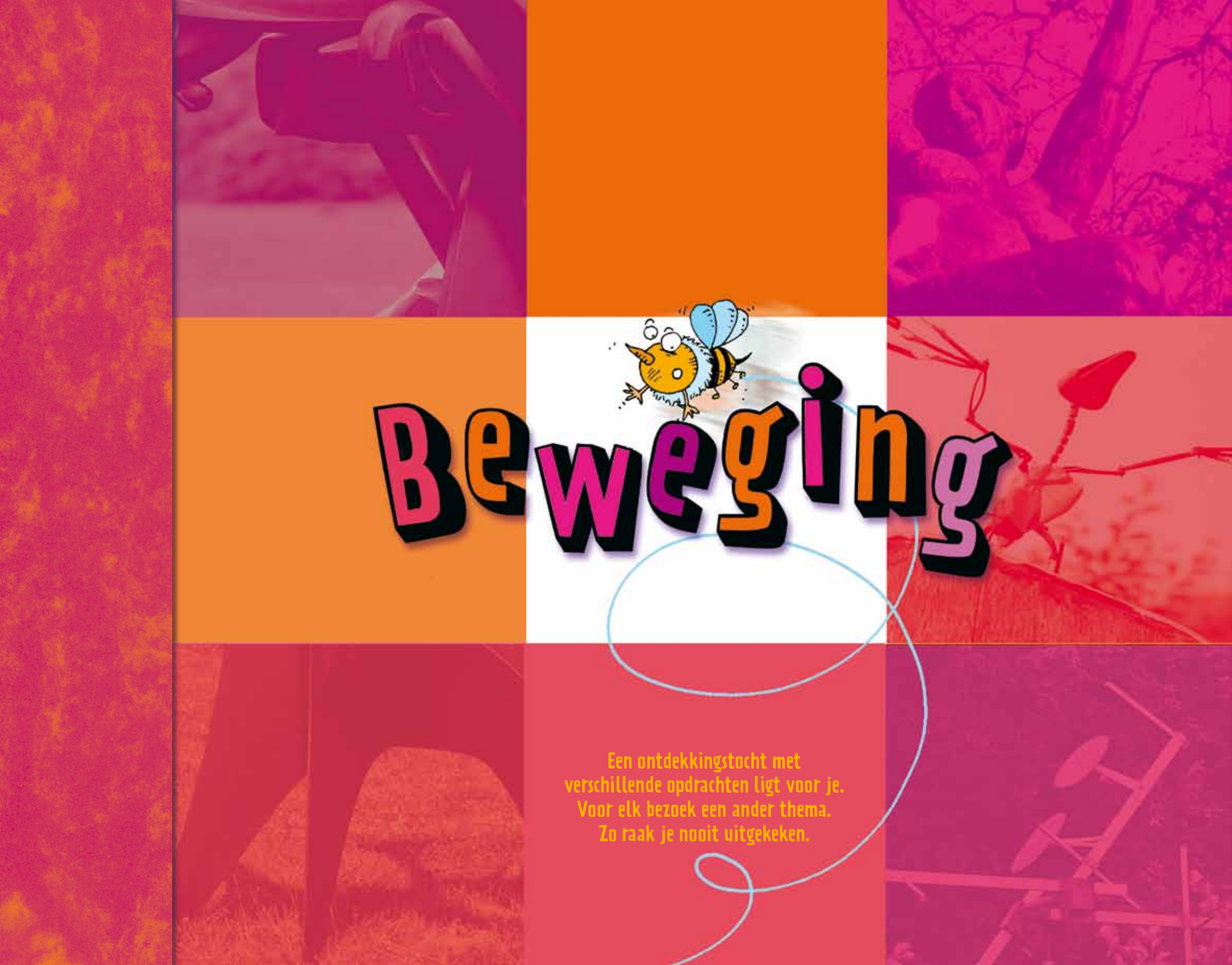

Beweging

Een ontdekkingsstocht met
verschillende opdrachten ligt voor je.
Voor elk bezoek een ander thema.
Zo raak je nooit uitgekeken.

Hallo! Ik ben Muzzzé. Ik ben een bijtje.

De grote mensen hebben het museumspel naar mij genoemd... omdat ik het zo leuk vind om op deze manier telkens weer nieuwe dingen te ontdekken! En daar ben ik echt wel wat trots op. Ik woon hier in het park, in een bijenkorf heel hoog in de hoogste boom. 't Is hier echt super! Ik heb een reuzegrote tuin, om jaloers op te zijn. En er is hier altijd wat te zien en te beleven, je vindt me dus niet vaak thuis. Ik ontdek in het park altijd weer iets nieuws. Ik zie steeds nieuwe gezichten: oude mensen, jonge mensen, dikke, dunne, kromme, rechte... en ook vééél kinderen!

Enne, dit is August, zo heet mijn held. Hij is een kunstenaar. August maakt beelden, die grote, logge dingen hier in het park. Hij kent er werkelijk alles van en is altijd blij als hij er tegen mij over kan vertellen. Elke dag breng ik een bezoekje aan zijn atelier. Ik nestel me op zijn neus of zet me op een steen, terwijl August werkt en spannende verhalen vertelt over zijn beelden...

Eventjes overlopen...

August en ik hebben in het park, vijf -oude en nieuwe-beelden voor jullie uitgekozen. Elk bewegen ze op hun eigen manier.

Hieronder vind je een overzichtje van de opdrachten die je helpen net zo slim te worden

als August enne ... als mij natuurlijk!

1

Beweging

Je leert het thema al een beetje kennen.

p. 2 - 3

2

Zoekopdracht

Je gaat op zoek naar de beelden. Je begint met beeld A. Daar doe je alle opdrachten.
Herhaal dit voor de 4 volgende beelden.

p. 5

3

Beter kijken

Een beeld zit soms anders in elkaar dan je op eerste zicht zou denken. Dit ontdek je via de detailkaarten

p. 5

4

Materiaal

Het materiaal heeft invloed op het beeld... In het koffertje zitten allerlei verschillende materialen.
Tast, weeg en vergelijk...
Lees meer hierover.

p. 6

p. 7

5

Weet je graag wat meer?

Lees de leukste weetjes over deze beelden.

p. 6

p. 8 - 9

6

Geef je eigen mening

p. 6

p. 10 - 11

7

Tot slot

Heb je alle beelden ontdekt, dan zijn er nog wat leuke opdrachten.

Beweging

"**W**at vind je van mijn nieuwe beeld?" vraagt August nieuwsgierig. Hij kneedt de klei met zijn grote, ruwe handen.

"'t Is een beeld" zeg ik. "Een beeld is een beeld. Niet dan?"

August lacht. "Zo simpel is het niet. Dit beeld beweegt. Zie je dat niet?"

"Ik zie helemaal niks. Ik zie een hoop klei, en die beweegt zeker niet".

"Kijk nog eens goed" dringt August aan. "Dit beeld beweegt écht. Kijk eens naar deze vrouw. Ze gooit haar armen in de lucht en danst. Dus ze beweegt. Zie je dat?"

"Ja, ik zie het nu ook. Het is een beeld, maar toch beweegt het. Niet echt, natuurlijk, maar het lijkt of de vrouw danst. Ze zou ook kunnen lopen, springen.... of vliegen, net als ik! En dit ding hier?" vraag ik. In de hoek van het atelier staat een ijzeren paal met daaraan twee ijzeren stokken.

August lacht. "Dit ding is een mobiel. Het woord 'mobiel' komt van het Latijnse woord 'mobile' en betekent eigenlijk 'bewegen'... Zie je die staaf?

Er hangen plaatjes aan. En als de wind door die plaatjes waait, bewegen ze."

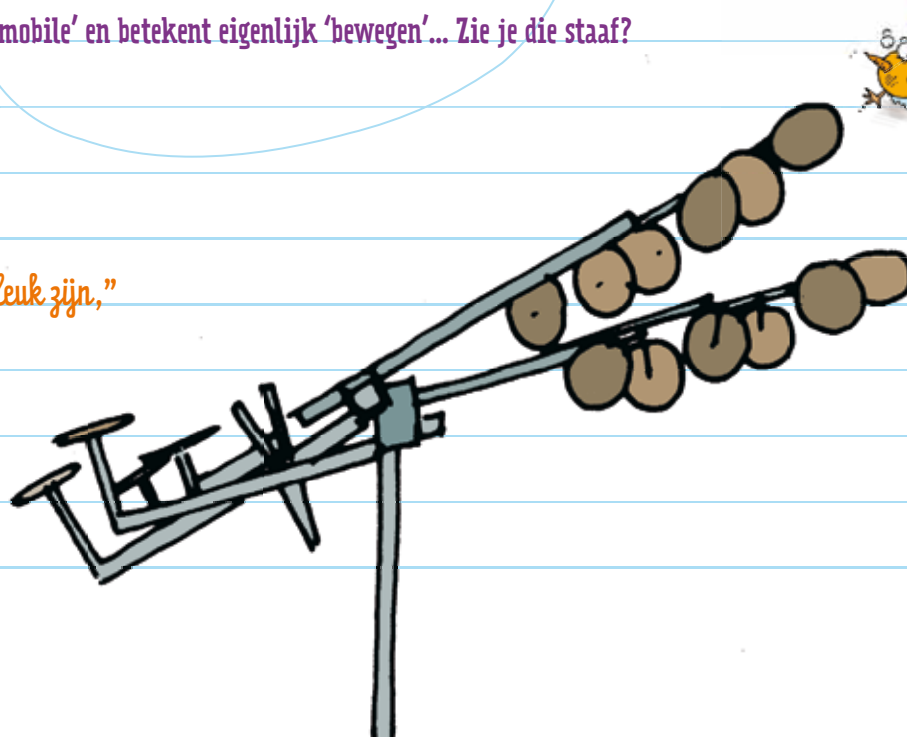
"Dus dingen kunnen ook bewegen?" vraag ik verbaasd.

"Tuurlijk wel!" lacht August. "Alleen, hier helpt de wind een handje."

Ik moet er toch even over nadenken. "Zonder de wind zou het beeld dus niet half zo leuk zijn," besluit ik.

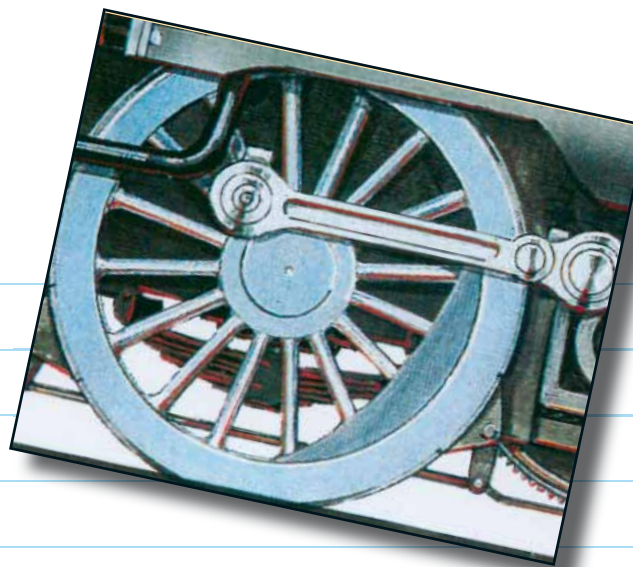
"Inderdaad, zo had ik het nog niet bekeken" peinst August.

"Oké dan: leve de wind!" roep ik vrolijk. En ik ga prompt op Augusts neus zitten.

natuurlijke
beweging

mechanische beweging

"Eigenlijk heb je twee soorten beweging" gaat August verder. "Je hebt mechanische en natuurlijke beweging."

"Dat moet je me toch even uitleggen, hoor" zeg ik. "Een auto, bijvoorbeeld, beweegt niet uit zichzelf. Hij rijdt alleen maar als je de motor start.

Dat is mechanische beweging. Maar een hondje kan lopen en kwispelen met zijn staart, daar heeft hij niemand voor nodig. Dat is natuurlijke beweging."

"Oh, ik denk dat ik het snap... dus die dansende vrouw stelt een natuurlijke beweging voor en het mobiel beweegt mechanisch?"

"Inderdaad, wat ben jij slim" lacht August.

Yesss! Het belooft leuk te worden! Krijg je zin om zelf te bewegen? Hier is alvast een eerste opdracht.

Kies voor een van de twee bewegingen, mechanisch of natuurlijk. Bedenk nu zelf een houding. De andere kinderen mogen raden: lijkt het op een mechanische beweging of op een natuurlijke beweging? Zag jij het zelf ook zo? Hebben de anderen geraden welk soort beweging je hebt gekozen? Goed zo!

He, gaan jullie mee op ontdekkingsstocht? August heeft mij alvast reuze nieuwsgierig gemaakt. Vergeet niet nog even de museumregels door te nemen. (Kijk even op het rek.)

Daarna kunnen we samen ongestoord op stap, om de beelden rond het thema 'beweging' te ontdekken...

“Oh ja... August en ik hebben heel hard gewerkt om dit koffertje voor jullie te maken... Willen jullie ons helpen? Tracht het dan onderweg zo mooi en proper mogelijk te houden!!!!”

Voor elk beeld een reeks woordenkaarten

Verschillende materialen

Voor elk beeld een puzzel

Voor elk beeld een reeks detailkaarten

Elk thema heeft een kleur. Voor 'beweging' is dat oranje. Die kleur vind je terug bij de betrokken beelden op het titelbordje.

Zoekopdracht

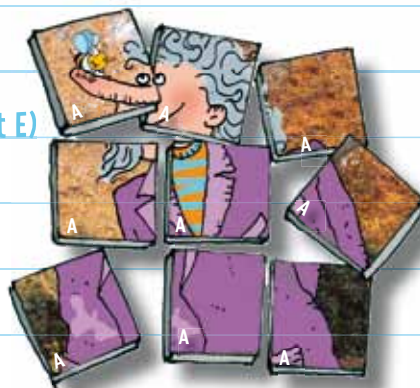
Start met je ontdekkingstocht en ga op zoek naar beeld **A**. De plattegrond (zie achterflap) helpt je alvast in de goede richting.

Zoek het juiste beeld met de puzzel of de woordenkaarten.

1/ Hou je het graag eenvoudig?

Maak dan de puzzel **A**

Van elk beeld (van beeld A tot en met E) heb je 9 puzzelstukjes.

2/ Maak je het graag wat moeilijker?

Hou dan de puzzel voor later en

ga op zoek naar beeld **A**

aan de hand van de woordenkaarten **A**

Heb je een ander beeld gevonden? Dit hoeft niet fout te zijn...

Leg eens uit waarom je dit beeld gekozen hebt.

Heb je het beeld gevonden? PROFICIAT! Nu is het tijd om het beeld eens echt goed te bekijken...

August en ik hebben foto's van stukjes van de beelden genomen. Kan jij deze beelden terugvinden in het park?

Beter kijken

Neem de detailkaartjes van het beeld **A** waar je bij staat. Vorm enkele kleine groepjes.

Elk groepje krijgt een kaart. Kan je het detail terug vinden?

Oh ja... let zeker ook eens op het gebruik van de sokkel bij de verschillende beelden

Materiaal

Op de pagina hiernaast vind je hierover meer informatie!

"Kijk eens goed rond in het park" zegt August op een dag. "Niet alle beelden zijn uit steen gemaakt, zie je dat?"

Ik fladder van beeld naar beeld. "Ik zie het" zeg ik. "Sommige beelden zijn uit ijzer of uit steen gemaakt." "Of uit brons" vult August aan. "Zo is elk beeld weer anders: een stenen beeld ziet er helemaal anders uit dan een beeld in brons."

Er zijn heel veel soorten metaal. Denk maar aan koper, zink, brons, aluminium, staal en ijzer. Zoek het materiaal van beeld A eens op in je koffertje... Weegt het zwaarder dan andere materialen? Hoe voelt het, vergelijk eens.

Weet je graag wat meer?

"Over al die beelden valt natuurlijk nog heel wat meer te vertellen" zegt August.

"De leukste dingen heb ik opgeschreven. Die vind je wat verder in het boek op p. 8 & 9.

Misschien vertelt je juf of meester er wat meer over!"

Geef je eigen mening

"Wat vond je nu van dit eerste beeld?"

"Vind je dat Rik Wouters geslaagd is in z'n plan?"

Laten we dan nu op zoek gaan naar de andere beelden op het grondplan.

Zet je zoektocht voort naar beeld B (en later C & D & E) en herhaal de opdrachten bij elk beeld ...

Beeld A

Rik Wouters

BRONS**Beeld B**Raymond
Duchamp-Villon**BRONS****Beeld C**Ingmar Hellgren
ALUMINIUM
Staal
Kunststof**Beeld D**Alexander
Calder
PLAATIJZER**Beeld E**Panamarenko
MIXED-MEDIA
Vijs**BRONS**

Ken je brons? Heb je het al gevonden? De kunstenaar gebruikt eerst klei om zijn beeld te maken. Maar klei kan niet buiten staan, het beeld zou helemaal weg regenen. Als het beeld in klei helemaal klaar is, brengt hij het naar de bronsgieterij. Daar wordt het in brons gegoten. Brons is veel sterker dan klei, denk je ook niet?

- Welke beelden zijn gemaakt van brons?
- Zie je nog sporen van het werken in klei?
- Ken jij misschien nog andere materialen?

PLAATIJZER

Heb je plaatijzer in het koffertje gevonden?

De kunstenaar neemt een plaat metaal en tekent er zijn vormen op. Dan neemt hij een snijbrander. Met die snijbrander kan hij zijn vormen uit de plaat snijden. Eigenlijk kan hij niet echt snijden zoals met een mes. Hij brandt zijn vormen eruit.

Als de kunstenaar al zijn vormen klaar heeft, maakt hij ze aan elkaar met bouten.

- Zie je nog sporen van dit branden?
- Moeilijk: Zou je dit beeld in een ander materiaal kunnen maken? Zou het er dan anders gaan uitzien?

ALUMINIUM

Heb je aluminium al gevonden in het koffertje?

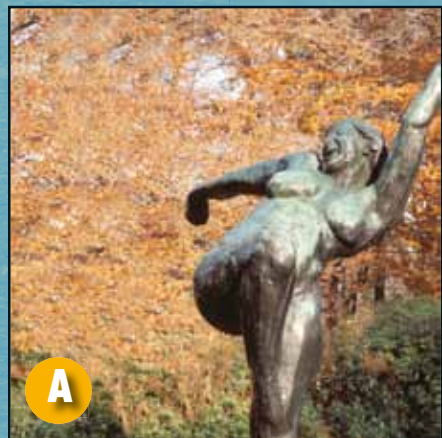
Weeg plaatijzer en aluminium in je hand. Welke is het lichtste? Natuurlijk aluminium, dat hebben jullie heel goed gevoeld!

Ken je dit materiaal nog van iets anders? Denk maar aan verpakkingen van lekkere drankjes, aan vliegtuigen, of ook aan tenten.

Waarom het beeld van Hellgren gemaakt is in dit materiaal, kan je misschien nu wel raden. Het moet ook hééél licht zijn om te kunnen bewegen in de wind.

MIXED MEDIA

Je kan ook een beeld maken met verschillende materialen of met verschillende media: schilderij, foto, beeld. Dat kan je aan elkaar kleven, lassen of vijzen. Welk materiaal in het koffertje past hierbij? Let ook eens op dat vreemde witte ding in de boomstam. Gezien? Het is een 'censor' die reageert op de bewegingen van mensen.

Rik Wouters, HET ZOTTE GEWELD, 1912
 (materiaal = brons) Middelheim hoog
 In dit bronzen beeld zit heel veel beweging. Het staat zelf stil maar beeldt een beweging uit. Vroeger werden altijd mensen uitgebeeld die stilstonden. Deze Belgische kunstenaar was getrouwd met Nel. Samen gingen ze naar een optreden kijken van een heel beroemde danseres. Haar naam was Isadora Duncan. Rik vond de manier waarop ze danste heel

erg mooi. Ze liet houdingen zien die nog nooit iemand in een dans had getoond. Rik wilde direct een beeld maken. Hij vroeg aan Nel of ze weer model wilde staan. Nel deed dit voor alle beelden van Rik. Rik Wouters was ook een schilder. Als je een schilderij van Rik ziet, ga je Nel hier ook weer op terugzien.

Raymond Duchamp-Villon, HET GROTE PAARD, 1914
 (materiaal = brons) Middelheim hoog

In het begin van vorige eeuw veranderde er heel wat. In de fabrieken kwamen er grote machines die het werk van de mensen overnamen. De eerste treinen begonnen te rijden. En die gingen heel wat sneller dan paard en kar! Het was ook de tijd van de eerste auto's en de eerste vliegtuigen.

In plaats van paard en kar, zag je nu treinen en auto's. Daarom dat dit beeld er zo gek uitziet: **het paard is**

er nog wel, maar een deel van het paard is een machine geworden: zijn benen zijn piepende drijfstangen, stomende kleppen en krassende kamwielen geworden. Het beeld ziet er statisch uit maar straalt een zeer krachtige beweging uit.

De kunstenaar beeldt niet echt een paard uit, maar wel de paardenKRACHT. Zo noemt men de kracht waarmee een machine iets in beweging zet.

Ingmar Hellgren, WINDZOEKER III, 1978

(materiaal = staal, aluminium - kunststof) Middelheim hoog

De windzoeker werd speciaal gemaakt voor het Middelheimmuseum. Dit beeld is een windMOBIEL: dat wil zeggen dat het beweegt als de wind erdoor waait. Het beeld ziet er heel log en zwaar uit. Maar bij het minste zuchtje wind zie je dat het beeld toch beweegt, net zoals

de blaadjes aan de bomen. Als het hard waait, gaat het beeld ook hard bewegen. En als het zachtjes waait, beweegt het beeld heel rustig. Die onverwachte bewegingen zorgen ervoor dat het een spannend beeld is. Je weet nooit niet precies wat er gaat gebeuren en wat het allemaal kan.

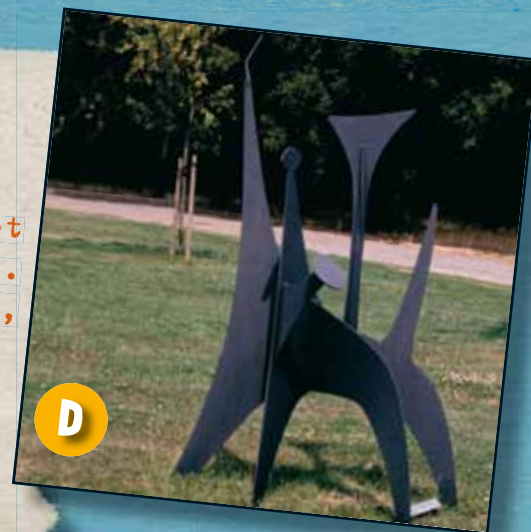

Alexander Calder, DE HOND, 1958
(materiaal = plaatijzer) Middelheim hoog

Sta maar eens op verschillende plaatsen rond het beeld. Dan zie je steeds dezelfde hond, maar steeds staat hij in een andere houding. Zo lijkt het net alsof de hond hier in het rond staat te springen.

Bij de 'Windzoeker' zag je wat een mobile betekent. Maar deze Amerikaanse kunstenaar heeft ook veel 'mobiles'

gemaakt. Maar dit beeld beweegt niet echt, het is alsof het beweegt. Daarom noemt hij het geen 'mobile', maar een 'stabile'. Stabiel betekent dat hij stil staat. Let ook eens op de manier hoe al die verschillende houdingen aan elkaar zijn gemaakt. Dat zie je ook bij de scheepsbouw.

Panamarenko, ARCHAEOPTERIX LITHOGRAPICA, 1993
(materiaal = mixed-media / vijs) Middelheim laag

De moeilijke naam van het beeld duidt op een echte prehistorische vogel. Deze Belgische kunstenaar vindt de vogel opnieuw uit. Hij wil hem laten vliegen op een manier die hij zelf heeft ontdekt. Het lijkt op een robotje dat beweegt op de kracht van de zon. Het beeldje is heel broos en mag daarom niet vaak buiten staan. Daarom wordt het elke avond binnengezet en brengt men het net voor het museum 's morgens opengaats terug naar zijn plek in het park.

De kunstenaar houdt van de vliegtechniek van vogels en insecten, vliegtuigen en ruimtetuigen. Hij gebruikt de wetenschap om zijn dromen in beeld te brengen. Als kunstenaar zegt hij: "Vergeet alles wat je hebt geleerd. Begin met dromen".

Tot Slot

Vergelijk de beelden.

Hoeveel soorten beweging ben je tegengekomen? Laat de leerlingen opmerken waar het verschil van beweging in zit.

Tegenstelling:

(Beeld A) Rik Wouters en

(Beeld B) Raymond Duchamp-Villon hebben een statische beweging,

(Beeld C) Ingmar Hellgren en
(Beeld E) Panamarenko hebben een dynamische beweging.

Vergelijk snelheid:

(Beeld B) Raymond Duchamp-Villon geeft snelheid en kracht aan zijn beeld door de versmelting van paard(enkracht) en machine.

De snelheid van beweging bij (Beeld C) Ingmar Hellgren en (Beeld E) Panamarenko is eerder traag.

Hoe komt het evenwicht tot stand?

(Beeld A) Rik Wouters bereikt evenwicht in het beeld via een houding die je als mens nooit kunt aanhouden (de vrijheid van het beeld).

(Beeld C) Ingmar Hellgren bereikt een speels evenwicht dat zich altijd aanpast aan de weersomstandigheden.

Vergelijk illusie van beweging :
bijvoorbeeld bij Calder (D)
en Duchamp-Villon (B):

(Beeld D) **Alexander Calder** laat
tegelijktijd verschillende standen
van een dier zien en verwijst op
deze manier naar beweging.

(Beeld B) **Raymond Duchamp-Vil-
lon** laat ook tegelijktijd paard en
machine zien als verwijzing naar
beweging.

Beide beelden tonen een illusie
van beweging en beide beelden
gebruiken het dier als middel.

Vergelijk beweging
van buitenaf:
(Beeld E) **Panamarenko** en (Beeld
C) **Ingmar Hellgren**.

Bij Panamarenko wordt
beweging veroorzaakt door
de mens, bij Ingmar Hellgren is
het **de wind**. Beiden tonen een
mechanische beweging

Hé, jullie daar...

Hopelijk vonden jullie het
hier even leuk als ik...
Mag ik nog even iets vragen?

Laten jullie het spel terug
in een perfecte staat achter?
Zo kunnen de volgende bezoektjes
ook van het spel genieten!

Hopelijk tot later!

